

ОСНОВНІ ПИТАННЯ ВИДОБУТКУ ВУГЛЕВОДНЕВИХ ЕНЕРГОНОСІЇВ В УКРАЇНІ

Євгеній Коровяка

кандидат технічних наук
доцент кафедри транспортних систем і технологій
Національний гірничий університет, Україна
korovyakae@nmu.org.ua

У сучасному світі наявність і доступність вуглеводневих енергоносіїв, безперерйність постачань та ефективність їх використання багато в чому визначають стійкий розвиток і енергетичну безпеку країни. Сьогодні Україна є енергетично залежною країною, але водночас вона має значний енергетичний потенціал. Це, в першу чергу, стосується покладів вугілля та уранової руди, а також нетрадиційних вуглеводнів.

Для стабілізації економічної ситуації та зниження енергетичної залежності в Україні є достатня ресурсна база традиційного газу, також потрібно розвивати альтернативну енергетику, перш за все видобуток шахтного метану і сланцевого газу.

Реальна альтернатива природному газу – це метан вугільних родовищ, підтвержені ресурси якого 1345 млрд м³ достатні, щоб найближчим часом забезпечити значну частину України власним газом. Територіально родовища шахтного метану знаходяться поблизу потенційних споживачів теплової й електричної енергії, що збільшує перспективність його використання, зокрема в децентралізованій енергетиці.

Оцінки і прогнози провідних аналітичних центрів свідчать, що вуглеводневі ресурси в найближчі десятиліття залишаться основою світового енергоспоживання. За останніми оцінками Міжнародного енергетичного агентства, в 2035 році доля споживання нафти і газу в сумарному світовому енергоспоживанні перевищить 53%. Водночас тенденції розвитку суспільства вимагають різкого підвищення ефективності використання природних ресурсів, прийняття нових нетрадиційних рішень, здатних у найкоротший термін і з мінімальними витратами вирішити енергетичні проблеми, зменшити шкідливий вплив на довкілля і провести модернізацію промисловості відповідно до вимог сучасного виробництва та конкурентоспроможної економіки.

В той же час значні зміни очікуються безпосередньо в структурі використовуваних вуглеводнів. У другій половині ХХ ст. у міру розвитку нафтогазової галузі виявлялося все більше випадків знаходження покладів нафти,

газу і газового конденсату в складних, незвичайних (нетрадиційних) умовах. До кінця XX ст. вуглеводневі ресурси цілої низки різновидів нетрадиційних скупчень набагато перевищили ресурси їх традиційних аналогів, а початок XXI ст. ознаменувався переходом до їх широкого використання. І хоча достовірні дані про величину ресурсів нетрадиційних вуглеводневих енергоносіїв відсутні, навіть їх оцінка вражає, загальна картина запасів вуглеводневих ресурсів представлена на рисунку.

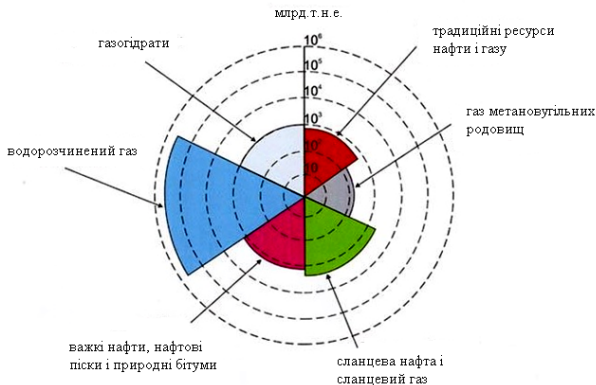

Рисунок – Структура вуглеводневих енергоносіїв

Класифікацію нетрадиційних вуглеводневих енергоносіїв в міру доступності їх використання, вивченості, яка враховує стан, наявність апробованих технологій розробки, транспортування та зберігання, конкурентоспроможність у порівнянні з традиційними видами палива і енергії представлено в наступному вигляді:

– *перша група* – ресурси першочергові для освоєння, для яких вже є промислові технології (важка і високов'язка нафта, природні бітуми, нафта і газ, що залягають на глибинах більше 4500 м і в низько проникних породах, сланцевий газ, метан вугільних родовищ і біогаз);

– *друга група* – ресурси середньої і довгострокової перспективи, для яких вже розроблені або розробляються дослідно-промислові технології (сланцева і матрична нафта, газогідрати);

– *третья група* – потенційно можливі і гіпотетичні ресурси, технологій використання яких доки не запропоновано (водорозчинені гази, газ газонасичених торфовищ та ін.).

Прагнення забезпечити енергетичну безпеку сьогодні є загальносвітовою тенденцією в енергетичній політиці на фоні проблеми вичерпаності традиційних енергоресурсів, що сприяє підвищенню ролі енергозбереження та нарощення об'ємів видобутку альтернативних вуглеводневих енергоносіїв.